

DK5. Rettelser og tilføjelser. 2009

07.3 Radio i alm

Fra 2006: Ny gruppe

Tidligere klassifikation: 37.83

Her sættes radio og radioprogrammer i alm. Radioudsendelser om enkelte emner sættes under emnet, når det drejer sig om udsendelsens indhold og ikke dens form.

- ★ Radiojournalistik sættes i 07.1. Radioteknik sættes i 62.39, produktion af radioudsendelser i 77.8. Fortegnelser over Radio- og Tv-arkivets båndoptagelser sættes i 01.1.

07.4 Tv i alm.

Fra 2006: Ny gruppe

Tidligere klassifikation: 37.84

Her sættes tv og tv-programmer i alm. Tv-udsendelser om enkelte emner sættes under emnet, når det drejer sig om udsendelsens indhold og ikke dens form. Her sættes samlede undersøgelser af tv- og videosociologi. Videosociologi sættes i 77.65.

- ★ Tv-journalistik sættes i 07.1. Tv- og videoteknik sættes i 62.398, produktion af tv-udsendelser i 77.9. Tv-teater sættes i 77.91.

13 Psykologi i alm.

Her og i undergrupperne sættes værker om menneskets bevidsthedsprocesser og adfærd. Dog sættes social adfærd og gruppeadfærd i 30.13.

Anvendt psykologi sættes efter emnet, f.eks. sættes pædagogisk psykologi i

- ★ 37.01, arbejdspsykologi i 60.136 og kriminalpsykologi i 34.31. dyreprykologi sættes i 56.35, se dog noten til 13.5.

13.01 Metodeteori i alm.

Her sættes den almene psykologiske metodeteori. Enkelte psykologiske discipliners metodeteori sættes under disciplinen, f.eks. skolepsykologiens metodeteori i 37.31. Anvendelsen af psykometriske metoder sættes i 13.2, psykologiske testmetoder anvendt inden for et bestemt fagområde sættes under faget, f.eks. psykotekniske metoder til personaleudvælgelse i 60.133.

- ★ Psykologiske testmetoder til vurdering af psykosociale vanskeligheder eller diagnose af psykiske sygdomme i alm. sættes i 61.642-61.648.

13.2 Differentiel psykologi

Her sættes beskrivelser af individuelle forskelle, forårsaget af køn, arv, miljø eller race. Her sættes f.eks. nationalpsykologi. Individets rolle og funktion i en gruppe sættes i 30.13.

I 13.2 sættes endvidere målingen af individuelle forskelle, som f.eks. intelligensprøver og personlighedspsykologiske tests. Psykologiske testmetoder anvendt inden for et bestemt fagområde sættes under faget, f.eks. psykotekniske metoder til personaleudvælgelse i 60.133.

- ★ Psykologiske testmetoder til vurdering af psykosociale vanskeligheder eller diagnose af psykiske sygdomme i alm. sættes i 61.642-61.648.

13.43 Børne- og ungdomspsykologi

- ★ Her sættes børns og unges udviklingspsykologi. Enkelte psykologiske fænomener hos børn og unge sættes under 13.1 med undergrupper, f.eks. børns sorg i 13.17.

Børne- og ungdomsopdragelse sættes i 37.2 med undergrupper, i tvivlstilfælde foretrækkes 13.43. Skolepsykologi sættes i 37.31.

33.11 Arbejdsforhold

Her sættes arbejdslivets økonomiske og politiske aspekter, f.eks. industrireportager.

Tekniske og administrative aspekter sættes i 60.1, f.eks. sættes arbejdspsykologi i 60.136. Etiske overvejelser over arbejdet og arbejdsfrihed sættes i 15.5. Her sættes arbejdstid og ferie i alm. Arbejdstidsforhold for enkelte grupper på arbejdsmarkedet sættes i 33.112. Arbejds løn sættes i 33.31.

Her sættes arbejdsmarkedets organisationer i alm., mens fag- og funktionærforeninger sættes i 33.12-33.13, arbejdsgiverforeninger i 33.17.

Her sættes arbejdsstyrken som helhed, f.eks. undersøgelser af dens størrelse, sammensætning, mobilitet m.v. Enkelte grupper i arbejdsstyrken sættes i 33.112.

Arbejdsforhold inden for enkelte fag eller brancher sættes under området. Arbejdsmiljø og arbejderbeskyttelse i alm. og inden for enkelte fag sættes i 61.44.

35.1 Danmarks administrative inddeling og forvaltning i alm.

Her sættes den danske centraladministration og dens historie i alm. Her sættes Hof- og Statskalenderen og Folketingets Ombudsmand. Værker om enkelte forvaltningsgrene sættes under området, f.eks. sættes den fysiske planlægning i 71.9. Militærvæsen sættes dog i 35.5 og politiet i 35.6.

★ De enkelte statsforvaltninger, de tidligere statsamter, sættes i 36.2.

37.77 ★ Specifikke indlæringsvanskeligheder

Før 2009: Læseretarderede

Her sættes alle beskrivelser – også lægevidenskabelige – af specifikke indlæringsvanskeligheder, som f.eks. ordblindhed eller regnevanskeligheder.

39.12 Eventyr, historier og fabler

Før 1998: Eventyr og historier

39.12 er fællesgruppe for 39.12 og 39.13.

Her sættes f.eks. trylleeventyr, skæmteeventyr, molbohistorier, århushistorier og samlinger af folkevid (vittigheder).

Her sættes også blandede samlinger af eventyr, sagn og legender.

Historier (kunsteventyr eller litterære eventyr) og vittigheder af navngivne forfattere sættes i skønlitteratur. Blandede samlinger af kunsteventyr og folkeeventyr sættes under den gruppe, der er mest repræsenteret i værket, i tvivlstilfælde foretrækkes 39.12.

★ Anekdoter om navngivne personer sættes i 99 med undergrupper (se dog noten til 99.1).

50.1 Miljø

Her sættes mennesket forhold til naturen, dets ødelæggelse af den og dets bestræbelser på bevaring af den.

★ Her sættes miljøpolitik og -strategi i alm., mens konkrete projekter til naturbevaring sættes i 50.2. Beskrivelse af naturforhold i reservater, nationalparker og andre fredede områder sættes også i 50.2.

Forurening og forureningsbekæmpelse i alm. sættes i 69.87. Bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne sættes i 33.108.

50.2 Naturforhold i alm.

Her sættes beskrivelser af alm. naturhistoriske forhold og beskrivelser af alm. naturvidenskabelige forskningsrejser. Her sættes naturforhold i fredede områder, reservater og nationalparker. Her og i de geografiske underdelinger sættes også beskrivelser af konkrete projekter til naturbevaring, mens miljøpolitik og -strategi i alm. sættes i 50.1. I tvivlstilfælde foretrækkes 50.1.

Her sættes også enkelte landskabstypers og miljøers alm. naturhistoriske forhold. Biogeografi sættes i 56.1, biotopografi i 56.15

55.8 Meteorologi

- ★ Her sættes klimatologi og klimapolitik i alm. Konkrete foranstaltninger til begrænsning af forureningen eller den globale opvarmning sættes under emnet, f.eks. begrænsning af CO₂-udledning i 69.872 og satsning på vedvarende energi i 62.015.

60.1 ★ Virksomhedsledelse i alm.

Før 2009: Virksomhedsledelse i alm. Organisationsteori

Fra 2009: Nye undergrupper oprettet

Her sættes administrative processer i alm. Administrative processer og ledelse på enkelte områder eller af enkelte virksomheder sættes under emnet, f.eks. sættes administrative processer i den offentlige forvaltning i 35. I 60.1 sættes også virksomhedsledelsens beslutningsprocesser, medens beslutningsprocessens psykologi sættes i 13.16.

Politisk ledelse sættes i 32.1, arbejdsledelse sættes i 60.16.

★ 60.102 Organisation i alm.

Fra 2009: Ny gruppe

Tidligere klassifikation: 60.1

Her sættes ledelsens arbejdstilrettelæggelse samt uddelegering af opgaver og ansvar. I tvivlstilfælde foretrækkes 60.1. Den enkelte medarbejders arbejdstilrettelæggelse sættes i 60.13.

★ 60.106 Ledere. Bestyrelse

Fra 2009: Ny gruppe

Tidligere klassifikation: 60.1

Her sættes værker om lederstil og om bestyrelsens arbejde. Bestyrelsens ansvar sættes også her, medmindre der er tale om en selskabsretlig fremstilling.

★ 60.108 Iværksætter

Fra 2009: Ny gruppe

Tidligere klassifikation: 60.1

Her sættes værker om virksomhedsetablering og entrepreneurship.

60.13 ★ Personaleledelse

Før 2009: Personaleadministration. Arbejdspsykologi

Fra 2009: Nye undergrupper oprettet

Her sættes f.eks. personaleplanlægning, personalepolitik, stillingsbeskrivelse og forholdet mellem ledelsen og de ansatte.

Arbejdslivets samfundsøkonomiske og politiske aspekter sættes i 33.11. Arbejdspladsdemokratiet, f.eks. samarbejdsudvalg, sættes i 33.117.

★ 60.132 Kompetencer

Fra 2009: Ny gruppe

Tidligere klassifikation: 60.1

Her sættes medarbejdernes kvalifikationer, kompetenceudvikling og værker om specielle kompetencebehov i virksomheden.

★ 60.133 Rekruttering. Karriere

Fra 2009: Ny gruppe

Tidligere klassifikation: 60.1

Her sættes også afskedigelse og fastholdelse af medarbejdere. Her sættes den personlige generelle karriereplanlægning og udvikling, mens kompetenceudvikling sættes i 60.132.

*** 60.136 Arbejdspsykologi**

Fra 2009: Ny gruppe

Tidligere klassifikation: 60.1

Her sættes motivation, anerkendelse, trivsel, arbejdsmoral og disciplin på arbejdspladsen. Her sættes også stress beskrevet som arbejdsbetinget tilstand. Trivselsforskning i alm. sættes i 30.13. Arbejds miljø i alm. sættes i 61.44. Produktivitet sættes i 60.163.

69.872 Luftforurening i alm.

Fra 2003: Ny gruppe

- * Her sættes foranstaltninger til begrænsning af luftforureningen. Klimapolitik i alm. sættes i 55.8.

77.7 Spillefilm

Fra 1996: Ny gruppe

Tidligere klassifikation: 82-88

- * Her og i undergruppen sættes alle former for film med fiktiv handling og uden fagligt formål. Her sættes filmet teater og optagelser af tv-dramatik og tv-serier. Her sættes biografilm, videofilm og film produceret for tv, f.eks. tegne- og dukkefilm samt film med computeranimerede sekvenser.
- * Optagelser af ballet sættes i 77.43, opera, operetter og syngespil sættes i 78.8 med undergrupper. Optagelser af anden scenisk kunst som f.eks. revyer sættes i 77.5 med undergrupper. Børnefilm placeres i 77.74. Dokumentariske og dramadokumentariske værker placeres efter emne. Fiktionsfilm med fagligt formål placeres under faget, f.eks. film til brug for køreskoleundervisning i 62.721. Værker om film og video sættes i 77.6 med undergrupper.

78.06 Foreninger. Institutioner. Museer og samlinger. Koncertsale. Festivaler

Her sættes alle former for musikfestivaler undtagen festivaler for folkemusik, blues, jazz, rock, viser eller underholdningsmusik, der sættes under musikhistorien i 78.902 eller 78.906 med undergrupper. Operafestivaler sættes i 77.3. Her sættes også musikforeninger. Musikonservatorier sættes i 78.07, musikforlag i 00.4, musikbiblioteker i 02.19.

82-88 Skønlitteratur

Specielle regler for opstillingen af skønlitteratur i folkebibliotekerne er anført i indrammede afsnit, se afsnittet i slutningen af denne note samt noterne til 86.4, 86.9 og 88.1.

I grupperne 82-88 sættes skønlitteraturen, klassificeret efter værkernes originalsprog, f.eks. sættes i 82 også belgisk, schweizisk, afrikansk eller canadisk skønlitteratur, skrevet på fransk. Undtaget fra denne regel er skønlitteratur på andre sprog, skrevet af danske forfattere, se noten til 86.4. Parallele tekster i samme bog klassificeres efter originalteksten, når det skønnes, at oversættelsen først og fremmest er medtaget som en hjælp til forståelsen af originalteksten, f.eks. udgivelser i serien Loeb's classical library. Skønnes det at oversættelsen er den primære anledning til bogens udgivelse, klassificerer man efter oversættelsen, f.eks. placeres Shelley: Den følende blomst, oversat af Sophus Claussen, som engelsk skønlitteratur oversat til dansk. Udslaggivende for et værks placering i skønlitteraturen er ikke blot dets form, men tillige dets intention. Hvis det kundskabsmeddelende skønnes at være hovedsagen, placeres værket efter emne i faglitteraturen, f.eks. Stefan Zweig: Kamæleonen - Romanbiografi om Joseph Fouché, eller en selvbiografi på vers. Skønnes det fiktive element at være det primære, placeres værket i skønlitteraturen, f.eks. Irving Stone: Van Gogh og Søren Kierkegaard: Enten-eller. I

tvivlstilfælde foretrækkes placering i skønlitteratur. Udvalgte eller samlede værker af en forfatter, som for en almindelig betragtning er en skønlitterær forfatter, sættes under skønlitteratur, selv om værkerne rummer faglitterære partier.

Visse grupper inden for 82-88 indeholder ikke blot skønlitteratur, men litteraturen i det hele taget. Det drejer sig om afsluttede litteraturer, som ikke med rimelighed lader sig systematisere efter vor tids begreber, f.eks. 85.1, 85.2, 88.1, 88.2, 88.413 eller 88.805. Sådanne grupper, som alene indeholder litteratur fra døde sprog, er mærket med 'litteratur' i stedet for 'skønlitteratur'. I disse grupper sættes både litteratur på originalsproget og i oversættelser, hvis specielle grupper til oversættelser ikke findes. Andre grupper mærket 'skønlitteratur' som f.eks. 88.43 eller 88.885, indeholder foruden skønlitteratur på levende sprog også litteraturen i det hele taget på døde sprog såvel på originalsproget som i oversættelser.

Eventyr og anden anonym folkelig digtning sættes i 39.1-39.2, hvor de skriftløse sprogs skønlitteratur i alm. også sættes. Sang- og visebøger sættes i 78.69 eller 78.7.

Litteratur hvor de sproglige elementer indskrænker sig til enkelte bogstaver, ord eller interpunktionstegn m.v. eller som består af blanke blade (f.eks. Åke Hodell: Lågsniff og Vagn Steen: Skriv selv) placeres som skønlitteratur. Hvis det skønnes, at den billedmæssige virkning er den primære, placeres værket i 72.

Gengivelser af happenings i form af tekster eller billeder placeres efter den kunstart, der i det enkelte tilfælde skønnes at udgøre hovedelementet. Således placeres litterære tekster til sceniske happenings som skønlitteratur, billedmæssige happenings i 72 og musikhappenings som musik, jf. i øvrigt noten til 70.02.

Filmmanuskripter sættes i 77.62. Specielt udarbejdede eller tilpassede tekster til marionet- og dukketeater placeres i 77.2. Tekster til operaer og operetter (libretti) i 78.81. Andre teatertekster - herunder syngespils- og musicaltekster - placeres som skønlitteratur.

Antologier på originalsproget af flere forfatters værker klassificeres efter originalsproget og får tilføjet decimalen 1, i visse tilfælde, hvor systemet gør det nødvendigt, decimalerne 01, se f.eks. 85.01. Se i øvrigt oversigten over "Dansk bogfortegnelses tillægstal" bagest i bindet.

Antologier fra flere sprog sættes i 88, antologier fra flere nordiske sprog sættes i 85.9.

Oversættelser af skønlitteratur, både til dansk og til andre sprog, får tilføjet decimalen 2, i visse tilfælde hvor systemet gør det nødvendigt, dog 02, f.eks. 85.02. Antologier af oversat skønlitteratur får tilføjet 21, henholdsvis 021, undtagen i antologigrupperne 85.9, hvor der tilføjes 2, samt 88 og 88.417, hvor der tilføjes 02. Dansk skønlitteratur i oversættelse til andre sprog sættes dog i 86.9, antologier i 86.91. Alle oversættelser til hjælpesprog sættes i 88.91 eller 88.94.

I folkebibliotekerne opstilles den danske skønlitteratur (undtagen 86.2 og 86.7) samt oversættelser af skønlitteratur til dansk i et system for sig, ordnet alfabetisk efter forfatternavn eller titel. Her bruges klassemærke således ikke ved opstillingen.

For antologiernes vedkommende anvendes klassemærket dog kun til placering i den systematiske katalog, og det samme gælder litteratur i 86.4 og 86.9.

For oversættelser af skønlitteratur til norsk riksmål gælder, at oversættelser fra før den norske retskrivningsreform i 1907 opstilles sammen med den danske eller den til dansk oversatte litteratur.

Oversættelser til såvel riksmål som nynorsk foretaget efter 1907 opstilles sammen med den norske skønlitteratur.

Øvrige oversættelser til fremmede sprog opstilles i folkebibliotekerne under oversættelsens sprog. I folkebibliotekernes publikumskataloger placeres sådanne værker både under originalsproget (med tillægsdecimalerne 2, 21, 02 eller 021) og under oversættelsens sprog.

Ovenstående særlige regler gælder ikke for følgende grupper: 84.9, 85.2, 86.2, 86.7, 88.2, 88.413, 88.423, 88.603, 88.805, 88.806, 88.841, 88.842, 88.845, 88.852.

Eksempler: Opstillingsklassemærke, katalogklassemærke

Shakespeare: Stormen Alfab.
 Shakespeare: The tempest 83, 83
 Shakespeare: La tempête 82, 83.2
 Engelske kriminalhistorier Alfab., 83.21
 Peter Freuchen: Whaling boy 83.8, 86.4
 Peter Freuchen: Hvalfangerne Alfab.
 Peter Freuchen: arfangniat 88.882, 88.882
 (Oversættelser af værker, skrevet af danske forfattere på andre sprog, places i katalogerne kun under oversættelsens sprog)
 H. C. Andersen: The ugly duckling 83, 86.9
 Homer: Illiaden 88.2, 88.2

88

Øvrige litteraturer

Her sættes samlinger af skønlitteratur fra flere sprog. Samlinger af skønlitteratur fra enkelte sproggrupper sættes i den nærmeste overordnede gruppe, se f.eks. noterne til 82, 84, 88.6 og 88.8. Samlinger fra de nordiske sprog sættes i 85.9.

- ✦ Her sættes også anonym middelalderlig skønlitteratur af usikker sproglig oprindelse. I øvrigt placeres middelalderskønlitteraturen i den gruppe, hvortil det enkelte værk i alm. regnes, f.eks. sættes Beowulf i 83, Kvadet om Igors fylke i 88.61. Middelalderlige europæiske sagnkredse sættes under historie

[88.3

Middelalderlig europæisk skønlitteratur]

Fra 2009: Gruppen nedlagt

Anonym skønlitteratur af usikker sproglig oprindelse sættes i 88.

88.99

Skønlitteratur af ukendt sproglig oprindelse

- ✦ Middelalderlig europæisk skønlitteratur af ukendt sproglig oprindelse sættes i 88.

89.69

✦ Læsebøger og andre materialer til læseundervisning af blandet indhold

Før 2009: Læsebøger af blandet indhold

Her sættes læsebøger, der indeholder både skønlitterære og faglitterære tekster og andre materialer, som indeholder både fiktion og fakta.

Materialer med overvejende fagligt indhold sættes under emnet.

Materialer, der overvejende indeholder fiktion placeres for teksternes vedkommende som skønlitterære antologier, film i 77.7.

Læsebøger til gammelt dansk sprog.